MIJN ERVARINGEN MET SLANGEN VAN HET GENUS *CORALLUS*

MY EXPERIENCES WITH SNAKES OF THE GENUS *CORALLUS*

Frits Mullenders

Inleiding

Als kleine jongen was ik al geïnteresseerd in allerlei beestjes en de natuur in het algemeen. Rond mijn vijftiende ben ik aquaria gaan verzorgen en lid geworden van aquariumvereniging *De Discus* in Leerdam. Binnen deze vereniging ben ik in contact gekomen met een terrariumliefhebber die thuis een mooi paludarium met tillandsia's, orchideeën, hagedissen en kikkertjes had. Door hem geïnspireerd en uitgedaagd, heb ik mijn aquaria verkocht en ben ik met dit facet van de hobby begonnen. Na enkele jaren had ik in mijn slaapkamer een mooie bak staan met bloeiende orchideeën. Mijn moeder was echter de mening toegedaan, dat de orchideeën op de vensterbank beter tot hun recht kwamen. Dan kon ze er heel de dag naar kijken. Dit was voor mij het moment om *Thamnophis sirtalis* in het paludarium te gaan houden, in de hoop dat ze van de orchideeën af zou blijven. Dit was inderdaad het geval. Dit moment is het omslagpunt geweest, waardoor ik steeds meer interesse kreeg voor muisetende slangen.

In 1975 ben ik, zoals menig liefhebber, begonnen met *Elaphe guttata guttata*, nu *Pantherophis guttatus*. Dit zijn en blijven mooie dieren die inmiddels in allerlei kleuren worden aangeboden. In de loop der jaren heb ik mijn collectie steeds verder uitgebreid, door middel van kopen, verkopen, ruilen en kweken. Met de opbrengst van nakweekdieren heb ik steeds andere dieren gekocht en ben zo tot mijn huidige collectie gekomen. In het begin

Frits Mullenders

Introduction

As a small boy I was interested in all kinds of animals and in nature in general. Around fifteen years of age, I started caring for aquaria and became member of the aquarium association *De Discus* in Leerdam. While in this club, I came into contact with a terrarium lover who had a beautiful paludarium at home with tillandsias, orchids, lizards and little frogs. I was inspired and challenged by him, so I sold my aquariums and started with this facet of the hobby. After some years I had a beautiful paludarium in my bedroom with flowering orchids. My mother, however, had a different opinion on this matter and thought the orchids looked much better on the windowsill in the living room. Then she could look at them the whole day! For me this was the right time to start keeping *Thamnophis sirtalis* in the paludarium, in the hope that she would keep off the orchids! This was indeed the case. This was a turning point for me, as a result of which I got more and more interested in mouse-eating snakes.

In 1975, like so many snake lovers, I started with *Elaphe guttata guttata*, now *Pantherophis guttatus*. These are, and remain, beautiful animals which are now offered in all kinds of colours. During the intervening years I have increasingly expanded my collection by buying, selling, exchanging and breeding animals. With the turnover of offspring, I always have bought other animals to achieve my current collection. In the beginning little was known concerning snakes and I had to discover/invent a lot and

Figuur 1. Koppel Corallus caninus. / Figure 1. Couple of Corallus caninus. Foto/Photo Frits Mullenders.

was er weinig bekend over slangen en heb ik veel met vallen en opstaan moeten ontdekken. Gelukkig is er nu veel informatie beschikbaar via boeken, tijdschriften, beurzen, verenigingen, internet, enz. Kortom, je hoeft niet de fouten te maken die ik en andere hobbyisten destijds hebben gemaakt. Dus eerst je huiswerk maken en voor de juiste huisvesting met bijbehorende techniek zorgen, vóór je dieren aanschaft. Lezen is een wezenlijk onderdeel van onze hobby.

Zoals zovelen, wilde ook ik destijds graag *Corallus caninus* (Guyaanse groene hondskopboa) en/of *Corallus annulatus* (ringenboa) gaan houden. De prijs van deze dieren en het gebrek aan ervaring was voor mij een enorme drempel en de reden om *Corallus hortulana* (tuinboa, destijds *Corallus enydris*, slanke boomboa) aan te schaffen. Kon ik mooi eerst ervaring opdoen met deze mooie, maar veel goedkopere soort, in de veronderlearn by trial and error. Fortunately, nowadays there is a lot of information available in books, illustrated magazines, exhibitions, associations, internet, etc. In short you do not have to make the mistakes made by me and other snake lovers in the early days. So, firstly do your homework, ensure correct housing and other associated husbandry techniques before you buy any animals. Reading is a substantial part of our hobby

Like so many other snake lovers I really wanted to keep *Corallus caninus* (Guianan emerald treeboa) and/or *Corallus annulatus* (annulated tree boa). The price of these animals and my lack of experience was, for me, an enormous worry. It was for this reason I started with *Corallus hortulana* (amazon tree boa, then *Corallus enydris*). This meant I could gain experience with this beautiful but much cheaper *Corallus* species. I had assumed the care was the same for all *Corallus* species. Little did I know!!

Tabel 1. Overzicht van het geslacht *Corallus*. / Table 1. Overview of the genus *Corallus*.

Wetenschappelijke naam Scientific name	**English name**	**Nederlandse naam**
Corallus annulatus (Cope, 1875)	annulated tree boa	ringenboa
Corallus batesii (Gray, 1860)	Amazonian emerald treeboa	Amazone groene hondskopboa
Corallus blombergi (Rendahl & Vestergren, 1940)	Ecuadorian annulated tree boa	Ecuadoraanse geringde boomboa
Corallus caninus (Linnaeus, 1758)	Guianan emerald treeboa	Guyaanse groene hondskopboa
Corallus cookii Gray, 1842	St. Vincent treeboa	St. Vincent boomboa
Corallus cropanii (Hoge, 1953)	Cropani's boa	Cropani's boomboa
Corallus grenadensis (Barbour, 1914)	Grenada treeboa	Grenada tuinboa
Corallus hortulana (Linnaeus, 1758)	garden tree boa	gewone tuinboa
Corallus ruschenbergerii (Cope, 1875)	mangrove tree boa	mangrove tuinboa

stelling dat de verzorging hetzelfde was. Wist ik veel! De ervaring leerde dat dit slechts gedeeltelijk waar is en op sommige onderdelen zelfs helemaal niet. In de loop der jaren heb ik een voorliefde gekregen voor boombewonende soorten, maar vooral voor het genus *Corallus*.

De vereiste klimatologische omstandigheden zijn met de huidige technische hulpmiddelen goed te benaderen. Dag- en nachttemperatuur, luchtvochtigheid en verlichting kunnen zonder problemen worden geregeld door middel van schakelklokken, luchtbevochtigers, verwarmingselementen, thermometers, hygrometers, enzovoort. De verzorging, het gedrag en karakter van deze soorten is niet helemaal identiek en vereist dus extra aandacht. Het doel van dit artikel is het verstrekken van informatie over het geslacht *Corallus* en zo een positieve bijdrage te leveren aan het houden en kweken met de slangen van dit geslacht. Natuurlijk is er veel informatie op internet te vinden en zal iedereen zijn eigen mening en ervaringen hebben. De informatie in dit artikel is voor een groot deel gebaseerd op ruim dertig jaar persoonlijke ervaring en alles wat daarbij komt kijken, het kweken met verscheidene soorten slangen en waarnemingen in de oer-

With experience I have learned my assumption was only partially true and, in some ways, not true at all. Over the course of several years, I became very keen on tree-living snakes, especially the *Corallus* genus.

The required climatological circumstances can be simulated quite well with current equipment. Day and night temperature, air humidity and lighting can be regulated by means of time switches, humidifiers, heating elements, thermometers, hygrometers, etcetera. However, the care, behaviour and character of the different *Corallus* species is not identical and each, therefore, requires specific conditions. The aim of this article is to supply information on the genus *Corallus* and, in this way, make a positive contribution to keeping and breeding this snake. Of course, much information can be found on the Internet, and everyone has their own opinion and experiences. The information on this web site is based largely on 30 years personal experience and observations in the jungles of middle of and south America, particularly Costa Rica and Ecuador, together with breeding several types of these snakes.

Medicine

Animals sometimes refuse all food offered for

wouden van Midden- en Zuid-Amerika, respectievelijk Costa Rica en Ecuador.

Medicijnen
Dieren weigeren soms zonder direct aanwijsbare aanleiding elk aangeboden voedsel. Als het dieren zijn die altijd goed hebben gegeten, moet je niet gaan experimenteren met ander voedsel. Controleer eerst of alle omstandigheden nog optimaal zijn, Zo niet, corrigeer dit. Na enkele dagen kunt u nog een keer proberen te voeren. Wees er wel op bedacht dat mannen in de paartijd weinig of niet willen eten, ze hebben wel wat anders te doen. Is dit allemaal niet het geval, dan kun je het beste de ontlasting (laten) controleren op wormen en flagellaten. Vaak is dit de meest voorkomende oorzaak van de voedselweigering. Deze parasieten zijn redelijk eenvoudig te bestrijden en hoeven niet tot verlies van je slangen te leiden. Bij nakweekdieren gebruik ik Fenbendazole tegen wormen en bij wildvang of dieren waarvan de oorsprong niet bekend is Levamisole. Fenbendazole is veilig en niet direct schadelijk bij een lichte overdosering. Wat geen vrijbrief is om zomaar een mespuntje te geven. Levamisole bestrijdt ook longwormen, maar is veel schadelijker bij overdosering. Dus wees voorzichtig! Als het niet direct medisch noodzakelijk is, adviseer ik u om medicijnen niet te combineren of gelijktijdig toe te dienen. In het verleden ben ik door een onjuist advies van een gewone dierenarts twaalf slangen verloren!

Tegen een besmetting met flagelaten gebruik ik Metronidazole. De hoeveelheid van dit medicijn die wordt toegediend, is gebaseerd op het lichaamsgewicht van het te behandelen dier. Niet schatten, maar wegen! Bij een besmetting met bloedmijt gebruik ik Tugon in de terraria en directe omgeving. Hierna moet alles natuurlijk wel worden gereinigd. Kurkachterwanden, hout en andere poreuze materialen moeten worden vernietigd, daar ze een groot risico voor herbesmetting zijn. Vervolgens moet u na tien dagen alles nog een keer ontsmetten en reinigen. Voor de dieren zelf gebruik ik Frontline, op dag 1 en dag 10.

no apparent reason. Don't bother trying new types of food if your animals have always been eating well. First check if the husbandry is still optimal, if not, correct this. After a few days you can try to feed again. Also remember that, during the breeding season, males will eat less, or even not at all. They have other things on their mind. If this is not the reason, you can have the faeces checked for worms and flagellates, these are often the most common causes of anorexia. These parasites are reasonably simple to control, you don't have to lose snakes. For captive bred animals we use fenbendazole against worms. For animals caught in the wild, or of unknown origin, we use levamisol, because this also combats lungworms. Fenbendazole is not harmful if given slightly in excess. However, this is not an excuse for giving a random amount of medication. Levamisole is more harmful if overdosed. If it is not medically necessary, we recommend medicines are not combined or given simultaneously. In the past I have lost 12 snakes following an incorrect recommendation from an ordinary veterinarian!

For flagellate infestation I use metronidazole. The amount of medication to be administered is based on the body weight of the animal. Do not guess but weigh! For mites I spray tugon in the terraria and other surrounding areas. Everything must be cleaned properly after spraying. Cork, wood and other porous materials have to be destroyed, because they can present a huge risk of recontamination. You must disinfect again after 10 days and clean with fresh water. For the animals themselves I use only Frontline on day 1 and day 10.

Be very careful if you are using medicines and keep to the instructions that come with the product, otherwise it can be lethal. For doses and medical advice, we recommend you consult a veterinarian who specialises in reptiles. Don't mess around with any medication based on a vague suspicion. For example, you may see a snake with slight frothing at the mouth and suspect an respiratory infection. This is not necessarily so. It may have a bit of peat in its mouth and is trying to wash it away by pro-

Blijf voorzichtig met medicijnen, houd je aan de regels, ze kunnen gevaarlijk zijn. Voor de dosering en medische adviezen verwijs ik u naar een dierenarts, of nog liever naar Marja Kik in Nieuwegein, www.kikdierenarts.nl. Zij is een gespecialiseerde dierenarts uitsluitend in reptielen. Ga niet op basis van vage vermoedens zelf experimenteren met van alles en nog wat. Mijn hortulanus *Corallus hortulana* was niet snotverkouden en had ook geen longontsteking. Bleek er een stukje turf in zijn bek te zitten waardoor hij erg veel speeksel produceerde om dit te kunnen wegspoelen. Zo ziet u maar hoe u zich kunt vergissen.

Het geslacht *Corallus*

Volgens *The Reptile Database* bestaat dit geslacht tegenwoordig uit negen soorten en heeft geen ondersoorten. Het geslacht komt voor in de Nieuwe Wereld, hoofdzakelijk in Centraal- en Zuid-Amerika en eilanden in het Caraïbisch gebied. Kortom het tropische deel van Amerika. Ze hebben zich aangepast aan een leven in de bomen, variërend van het tropische regenwoud tot plantages, tuinen, enzovoort. Gezien de prachtige kleuren, het karakter en het intrigerende gedrag worden ze steeds populairder binnen de hobby. Ze worden door steeds meer liefhebbers gehouden en gekweekt, waarbij opgemerkt moet worden dat vooral de soorten die makkelijker te kweken zijn meer aangeschaft en gehouden worden. Vooral *Corallus hortulana* (de tuinboa) is al vele jaren populair door zijn vele kleurvarianten, aantrekkelijke prijs en relatief eenvoudige verzorging. *Corallus caninus* en *Corallus annulatus* stellen nogal wat eisen aan hun omgeving en verzorging, zijn moeilijk te kweken en kostbaar in aanschaf. Maar zoals met zoveel soorten, zal het slechts een kwestie van tijd zijn, dat men weet hoe men ze moet verzorgen en kweken. Een mooi voorbeeld hiervan is *Epicrates cenchria*. Een tijd geleden betaalde je voor een mooi nakweekdiertje 350 euro en nu nog geen 100 euro per stuk. Maar wat is wijsheid? Een tijd geleden kostte een *Corallus hortulanus* 45 euro en nu variëren de prijzen van 75 euro tot 200 euro voor een nakweekdiertje, afhankelijk van de

ducing a lot of saliva. This is how mistakes can easily be made. Don't gamble with the health of your snakes!

The genus *Corallus*

According to The Reptile Database the genus Corallus comprises nine species which are found mainly in Central and South America and some islands in the Caribbean area. In short, the tropical part of America. They are adapted to life in the trees, occupying the tropical rain forest, plantations, gardens, etcetera. Because of their splendid colours, character and intriguing behaviour they are becoming more popular within the hobby. Although they are increasingly kept and bred by snake-lovers, it must be noted that some of species of this group are easier to maintain in captivity than others and are therefore kept and bought more frequently. *Corallus hortulana* (the Amazon tree boa) has been especially popular for many years because of the colour varieties, attractive price and relatively straightforward husbandry requirements. In contrast, however, *Corallus caninus* (the Guianan emerald tree-boa) and *Corallus annulatus* (the Annulated tree boa) have exacting requirements for their care, are difficult to breed and are expensive to purchase. But like so many species it is just a matter of time until one knows how to look after and breed them. A beautiful example of this is *Epicrates cenchria* (the Brazilian rainbow boa). Years ago, you would have paid 350 Euro for a beautiful captive bred animal and at this point in time they are less than 100 Euro. Years ago, *Corallus hortulana* cost 45 Euro and now the price can vary from 75 Euro up to 200 Euro for a captive bred animal, depending on the colour. It is a matter of supply and demand influenced by the preference of the hobbyist for certain species or colours.

My experiences with *Corallus annulatus*

Perhaps we should think of these rare animals as the chameleons of the snake world. The brown animals in particular can change from a very light silver/beige to a deep, dark, chocolate brown colour. This colour change can be caused by their state of mind, food,

Figuur 2. Corallus annulatus in rust. Figure 2. Corallus annulatus resting. Foto/Photo Frits Mullenders.

kleur. Het zal wel een kwestie van vraag en aanbod zijn, mede onder invloed van voorkeur voor bepaalde soorten of kleuren van de hobbyist.

Mijn ervaringen met *Corallus annulatus*

Kunnen of moeten we deze zeldzame terrariumgast niet beter de kameleon onder de slangen noemen? Vooral bruine dieren kunnen heel sterk van kleur verschillen: van heel licht zilver/beige tot diep donkerbruin (pure chocolade; pasgeboren dieren kunnen zelfs bijna zwart zijn. Deze verkleuring wordt veroorzaakt door hun gemoedstoestand, voedsel, omgeving etcetera. ‘s Nachts en vroeg in de morgen zijn de dieren vaak heel licht van kleur, waarschijnlijk doordat kleur niet van belang is in het donker. Wie het weet, mag het zeggen. Vroeg in de ochtend nestelen ze zich tussen de bladeren op een tak om te slapen, waarbij ze iets donkerder worden. Deze donkere kleur

surroundings etcetera. During the night and early morning, the snakes are very often very lightly coloured. This may be because colour is not important in the dark, but no one knows for sure. During the morning, they will become a bit darker while they rest in the branches and between leaves. Their darker colour, and the fact they are lying still, will help to keep them better camouflaged in the day. Also, if the snake has eaten it will become darker. This seems logical to me. A darker animal can take in more warmth and therefore improve its digestion. Stress from incorrect husbandry, or having another snake in the same enclosure, can also influence the colour of the snake. Although the regular colour of these snakes is brown, spectacular orange and mixed colours can occur. Brown parents can have orange offspring, and the reverse is also possible. These colours are found in wild annulatus, with the orange phase being both beautiful and rare.

Figuur 3. Corallus annulatus, man. / Figure 3. Corallus annulatus, male. Foto/Photo Frits Mullenders.

en het stil liggen zullen mede bijdragen aan een betere camouflage overdag. Als de dieren gegeten hebben, worden ze donkerder van kleur, lijkt mij ook een logische verandering. Een donker dier kan meer warmte opnemen en zijn voedsel dus beter verteren. Ook stress als gevolg van onjuiste omstandigheden of dominantie van een ander dier in de directe omgeving kunnen invloed hebben. Zoals vermeld, zijn deze dieren bruin, maar er zijn ook spectaculaire oranje dieren en mengvormen hiervan. De dieren zijn polymorf, in goed Nederlands veelkleurig, en komen in verschillende kleuren voor in de natuur. Bruine ouders kunnen oranje dieren werpen en andersom, de oranje dieren zijn zeldzaam en verschrikkelijk mooi.

In de natuur

Het verspreidingsgebied van deze dieren loopt van Zuidoost-Nicaragua via de oostkust van Costa Rica en Panama door Colom-

Natural habitat

In the wild *Corallus annulatus* is found in southeast Nicaragua, the east coast of Costa Rica and Panama, through Colombia into Ecuador and Peru. Some have also been found on the east coast of Guatemala. This isolated population is possibly the remnant of a formerly tightly joined distribution area. The snakes are found at altitudes varying from sea level up to about 1200 metres. They are found in primary jungle, bordering secondary forests and plantations. They are sometimes even found in gardens. Although they are primarily arboreal in nature, they can sometimes be found near the ground. During the day they prefer to hide themselves in hollow tree trunks, dense vegetation on tree branches, or closer to the ground in a range of hiding places. In the wild they are subject to high humidity and two rainy seasons each year. The rainy seasons stimulate breeding activity. The orange animals only occur in limited areas, as far as we know. They are also less

bia tot in Ecuador en Peru. Ook zijn er enkele exemplaren gevonden aan de oostkust van Guatemala. Mogelijk zijn deze populaties restanten van een voorheen aaneengesloten verspreidingsgebied. De hoogte van het verspreidingsgebied loopt vanaf zeeniveau tot waarschijnlijk twaalfhonderd meter. De dieren komen voor in primair oerwoud, daaraan grenzende secundaire bossen, randgebieden en plantages. Soms worden ze ook gevonden in tuinen. Hoewel het duidelijk boombewoners zijn, worden ze soms ook dicht bij de grond gevonden. Bij voorkeur verschuilen ze zich overdag in holle boomstammen en dichte begroeiingen op boomtakken of dichter bij de grond tussen takkenbossen en andere schuilmogelijkheden. De temperatuur kan iets lager zijn dan voor *Corallus caninus* of *Corallus hortulana*, daar deze laatstgenoemde soorten vrij in de bomen hangen en overdag niet wegkruipen. Bij de inrichting van het terrarium moet dan ook rekening worden gehouden met de

common than the brown variant. This may be a consequence of inbreeding caused by natural barriers such as mountain ranges and rivers.

The terrarium

All our animals are kept separately. They are in terrariums made from glass, and measure 65 cm x 33 cm x 90 cm (L x W x H), with an internal volume of 193 litres. The terrariums have been built with removable glass separating them. This is taken out during the mating season to give terrariums of 386 litres. The enclosures each have two climbing frames made from 40 mm PVC tubing. This is not glued together, which allows for easy dismantling for cleaning and disinfecting. Cleaning is carried out in a 30-litre bucket using hot water and chlorine. The tubing is then rinsed well with clean water and replaced in the cage to dry. The open ends of the tubes are capped so the snakes cannot crawl into them. Each cage also has a piece of 125 mm PVC tubing which the snakes use to

Figuur 4. Corallus hortulana. / Figure 4. Corallus hortulana. Foto/Photo Frits Mullenders.

behoefte aan schuilgelegenheden. Ook een hoge luchtvochtigheid is van wezenlijk belang voor een goede gezondheid en is zeker belangrijk bij het vervellen. Alle genoemde landen hebben een grote en een kleine regentijd, wat moeilijk in terraria is te verwezenlijken, maar van belang is om te kunnen kweken. Voor zover bekend komen de oranje dieren in het wild slechts in een beperkt gebied voor en zijn ze minder algemeen dan hun bruine soortgenoten. Mogelijk is dit een gevolg van inteelt, veroorzaakt door natuurlijke barrières, zoals bergketens en rivieren.

Het terrarium

Al mijn dieren zitten apart in een volglazen terrarium met de volgende afmetingen: breedte 33, diepte 65, hoogte 90 cm dus met een inhoud van 193 liter. De terraria zijn zó gebouwd, dat in de paartijd de tussenruit met een simpele beweging verwijderd kan worden en er een terrarium ontstaat van 386 liter. Als klimrek met een dubbele legger worden pvc-buizen van 40 mm doorsnee gebruikt. Deze rekken zijn niet gelijmd. Zorg dat op alle uiteinden doppen zitten, omdat de dieren wegkruipen in de buizen en je ze er met goed fatsoen niet uitkrijgt. Het niet lijmen heeft als voordeel dat ze snel en eenvoudig gedemonteerd kunnen worden om ze te reinigen. Dit gebeurt in een ton van dertig liter met heet water en chloor. Dit is vooral erg handig bij een besmetting met bloedmijt. Hierna moeten ze nog wel worden gespoeld met schoon water; drogen is niet nodig, daar dit in het terrarium gebeurt en zo ook de luchtvochtigheid verhoogd wordt. Om de bovenste ligger is een andere pvc-buis geschoven van 125 mm, zodat de dieren vrij van de grond weg kunnen kruipen. Van *Corallus annulatus* is bekend dat ze graag wegkruipen; ze maken dan ook veelvuldig gebruik van deze buizen. Een houten terrarium is natuurlijk ook mogelijk, maar minder duurzaam door de hoge luchtvochtigheid die de dieren verlangen. Op de bodem ligt turfstrooisel. Dit heeft de volgende voordelen: neemt veel vocht op, geeft geleidelijk vocht af (verhoogt de luchtvochtigheid), is enigszins zuur waardoor bacteriën zich minder makkelijk kunnen ontwikkelen en ontlasting is

Figuur 5. Corallus caninus, etend na de vervelling. / Figure 5. Corallus caninus, feeding after sloughing. Foto/Photo Frits Mullenders.

hide in. These tubes are very well used. Wooden cages are also possible, although they are less durable due to the high humidity needed for these snakes. We use peat as the substrate because it can hold a lot of moisture which it then slowly releases, raising the humidity. It is also slightly acidic, which means bacteria will less easily grow in the substrate and cleaning of urates and faeces is easily accomplished. If the snake accidentally swallows some of the peat while feeding it will pass it in its faeces with no problems. If a large amount of peat accidentally gets into the snake's mouth when striking for food it is easily removed by holding the snake behind its head, which causes its mouth to open, then rinsing it with water.

Temperature and humidity

The daytime temperature in our snake room is 24°C, dropping to 20°C at night. This is achieved using our central heating system. When we bought the new heating system for our house,

makkelijk weg te scheppen. Zorg wel voor een droge rust- en slaapplaats voor de dieren. Als turf tijdens het eten wordt ingeslikt, mits niet te veel, komt het gewoon met de ontlasting weer mee naar buiten. Soms missen ze hun prooi en hebben dan hun bek vol turf. Dit is eenvoudig op te lossen. Als je de dieren achter de kop pakt gaat hun bek vaak vanzelf open en kun je deze met water spoelen.

Temperatuur en luchtvochtigheid

Overdag is het in de slangenkamer 24°C en 's nachts 20°C. Dit bereik ik door middel van de centrale verwarming. Destijds is bij de aanschaf van een nieuwe combiketel gekozen voor een type met gescheiden systemen. Hierdoor is de radiator en dus de temperatuur in de slangenkamer met een aparte thermostaat te regelen. In de terraria hangen gewone reflectorlampen van 25 watt, afgeschermd met gaas van een frituurmand ter voorkoming van brandwonden. Alle lampen worden centraal met een dimmer geregeld, zodat in de buurt van de lamp in de terraria een temperatuur heerst van 29°C. De lampen branden dus niet op vol vermogen en gaan hierdoor veel langer mee. De luchtvochtigheid wordt geregeld door een ultrasone luchtbevochtiger in combinatie met een schakelklok. Deze draait vijf maal vijftien minuten, verdeeld over de hele dag. Ter voorbereiding op de paartijd wordt de tijdsduur aangepast. Je kunt de luchtvochtigheid natuurlijk ook via een extra hygrometer regelen. Dit heeft als nadeel dat de luchtvochtigheid altijd constant is en niet varieert, zoals in de natuur, beïnvloed door wind en zon. Verlichting en verwarming komen dus van de eerdergenoemde gewone reflectorlampen, kleine fitting, 25 watt. Indien nodig wordt er voor extra verwarming gebruik gemaakt van groene verwarmingsmatten van het merk Thermolux. Zoals bij alle matten mogen deze niet worden afgedekt, daar ze dan hun warmte niet kwijt kunnen en doorbranden, of nog erger: kortsluiting veroorzaken met alle risico's van dien.

Voeding

Voedsel krijgen de dieren maximaal eenmaal per week en bestaat uit muizen, ratten, ham-

Figuur 6. Koppen van Corallus caninus man en vrouw / Figure 6. Heads of Corallus caninus male and female. Foto/ Photo Frits Mullenders.

we chose one with a separate thermostat and independent heating for the snake room. In the terrariums we use an ordinary 25-watt reflector lamp, screened with wire mesh from the basket of a deep fat fryer. All the lamps are centrally controlled from a dimmer to give a temperature near the lamp of around 29°C. The lamps run at about 50% capacity, which extends their life span. This is relatively cheap to run, as the central heating costs less than electricity; at least it does in The Netherlands! The air is humidified by an ultrasonic humidifier, which is controlled by a time switch. The humidifier switches on 5 times a day for 15 minutes at a time. This is increased in preparation for the mating season. The humidity could be controlled automatically, of course, but this would give constant levels rather than the varying levels which must occur in nature as the sun and wind affect the en-

sters of andere kleine knaagdieren. Voer niet te groot, want je loopt het risico dat ze gaan braken, met alle ellende van dien. Muizen of ratjes waarvan jij en ik denken: 'die kunnen er toch makkelijk in', kunnen al snel te groot zijn. Natuurlijk ze wurgen deze prooi zonder probleem en werken hem ook gewoon naar binnen. Neem van mij aan: liever twee te kleine prooien die makkelijker verteren dan één grote prooi. Dit geldt zeker voor jonge dieren. Voer niet te veel, want te vette dieren worden inactief en kunnen bij extreem overgewicht allerlei gezondheidsproblemen krijgen en zelfs stoppen met de voortplanting. In gevangenschap krijgen de dieren vaak meer en gezonde prooien, terwijl ze in de natuur zieke en oude prooien vangen die van mindere kwaliteit zijn. Ook moeten ze in het wild hiervoor meer inspanningen leveren, terwijl het eten in gevangenschap wordt aangereikt. Water krijgen ze in geglazuurde stenen waterschalen van ongeveer twintig centimeter doorsnee met een diepte van ongeveer vijf centimeter. Zorg dat de rand van deze schaal niet naar binnen wijst, omdat een dier dat in de waterschaal ligt als het schrikt of in paniek zich schrap kan zetten en hierdoor kan verdrinken.

Kweken

Om te kunnen kweken, moet je de dieren stimuleren met één of meer aanpassingen in het klimaat. Deze aanpassingen kunnen zijn: een kortere lichtduur, een verhoogde luchtvochtigheid, een lagere temperatuur of een combinatie van al deze factoren. Een plotselinge verandering in luchtdruk kan ook een positieve stimulans zijn, maar hier kunnen we geen invloed op uitoefenen. Ook is het gebruik van verscheidene mannen een goede kweekstimulans. In de rustperiode gedurende de maanden november en december wordt de temperatuur iets verlaagd en de luchtvochtigheid verhoogd, waarna in de paartijd (januari, februari en maart) de vrouw bij één van de mannen wordt geplaatst en niet andersom. De vrouw komt dus in het territorium van de man. Na één tot twee weken wordt ze overgeplaatst naar de andere man. Deze laatste zal extra geïnteresseerd zijn, daar ze de lucht van de vironment. The correct level of humidity is essential for the general health of these snakes, particularly regarding them shedding properly. If extra heating is needed, we use green heating mats of the brand Thermolux. As with all mats these must not be covered. This would reduce their effectiveness, could cause them to burn out or even short circuit with possibly dangerous consequences.

Feeding

We feed our animals no more than once a week, and offer them mice, rats, hamsters or other small rodents. They must not be fed overly large food items, or they will regurgitate, which can cause all kinds of health problems. Small mice and rats, which look as though they can easily swallow, can prove too large. They will still strike, constrict and swallow this food, but will bring it back up a few days later. Two smaller items of food are far better than one large one, take my word for it! This is particularly true of young animals. The other reason for not feeding too much is that they can easily become overweight and inactive, with all sorts of associated health problems, as is also the case with humans. Being overweight can also stop them being able to reproduce. Remember, in captivity snakes are given very healthy food at more regular intervals than in the wild. In nature they must put in more effort to find food and will often catch old or sick animals. In captivity the food is just handed to them each week. Water should also be available for the snakes to drink at all times.

Breeding

To stimulate these snakes to breed, the climate must be manipulated. Changes must be made to reduce the number of daylight hours, raise humidity, lower temperature or, even better, all of these at once. A sudden change in atmospheric pressure can also be a positive stimulant but is not one over which we have any influence. It can also help to have several males together during the breeding period. We reduce the temperature during November and December and raise the humidity at the same time. The mating season is January, February

Figuur 7. Corallus annulatus, juveniel. / Figure 7. Corallus annulatus, juvenile. Foto/Photo Frits Mullenders.

Figuur 8. Corallus caninus, juveniel. / Figure 8. Corallus caninus, juvenile. Foto/Photo Frits Mullenders.

eerste man bij zich heeft. Hierdoor wordt de tweede man nog eens extra geprikkeld en wil dominant zijn over de eerste man en zal misschien paren met de vrouw. Als je verscheidene vrouwen hebt, kun je ze laten rouleren langs de mannen, maar het is beter eens in de twee jaar te kweken, het aantal en het gewicht van de jongen is dan groter. Kortom, de jongen zijn van een betere kwaliteit, waardoor ze minder problemen hebben met eten. Ook is dit beter voor de vrouwen, ze krijgen dan meer tijd om te herstellen. De jongen worden in eerste instantie apart gehuisvest in kunststofbakken van een liter met aan de binnenzijde van het deksel een kunststof handvat, zodat ze hierop kunnen hangen. Kunststof verdient de voorkeur, omdat hout gaat schimmelen. Je kunt nu per dier bijhouden wat ze eten en wanneer ze vervellen, ook andere problemen en omstandigheden kunnen zo beter worden geconstateerd. Als de jongen goed eten, worden ze verkocht of overgeplaatst naar een groter terrarium met verscheidene jongen. De dieren die niet eten, kun je dwangvoeren, maar hou er rekening mee dat het veel stress veroorzaakt. Een snelle manier van dwangvoeren is het gebruik van een sonde met een klein injectiespuitje, 1 tot 2,5 ml. Deze kun je vullen met gemalen AD-feline kattenvoer, verkrijgbaar bij een dierenarts. Dit voer is net dikke yoghurt en zeer snel toe te dienen, zodat stress tot een minimum beperkt blijft. Uitval van jongen is heel normaal. Wij willen graag alles in leven houden, terwijl in de natuur misschien maar één dier overleeft en volwassen wordt. Uit bruine ouders kunnen bruine en rode jongen komen, de jongen zijn bij de geboorte bijna zwart.

Mijn ervaringen met *Corallus caninus*

Guianan emerald treeboa oftewel Guyaanse smaragdboa is een perfect passende naam voor dit schitterende juweel uit de jungle, hoewel de Nederlandse naam Guyaanse groene hondskopboa of Guyaanse groene boomboa ook niet slecht gekozen is, gezien het model van de kop. Het is het ultieme doel van menig slangenliefhebber, ik ben hierop geen uitzondering. Ik kan me nog goed herin-neren, dat ik de dieren voor het eerst in handen kreeg en

and March. We place a female with a male, and not the other way around. The female therefore comes into the male's territory and then, after 1 to 2 weeks, she is transferred to another male. The second male will always show interest as the female smells of the first male. Because of this the second male becomes very stimulated. If you have several females they can be circulated around the males. Females are best bred every other year. This produces larger babies with greater body weights. These better-quality babies give less problems when it comes to getting them feeding. From brown parents you can get brown and orange babies. The brown babies are completely black at birth. Once the babies are born, we put them in 1 litre plastic boxes with a perch inside for them to cling to. We prefer plastic to wood, as wood can easily rot. Keeping the babies separately to start with also makes it easier to maintain records of feeding and shedding, and to deal with any problems. If the babies eat well, they are either sold or transferred to larger terrariums with several babies. Like the adults, they need to be able to climb and to have good hiding places. If a baby does not feed voluntarily, it can be force-fed. Be aware, though, that this is stressful for the snake and can do more harm than good. A fast way of force feeding is to use a fine tube and a small syringe filled with a suitable high nutrient food such as AD Feline cat food. This can be bought from most vets. By adding a tiny amount of water to the food it becomes very liquid and can easily be pushed through the syringe and down the tube into the snake. If carried out correctly this is a very fast process and keeps the stress to the snake (and the keeper!) to a minimum. The death of a baby is very normal. As snake keepers we want to keep everything alive. In nature, however, perhaps just one baby will survive to adulthood.

My experiences with *Corallus caninus*

Guianan emerald treeboa is a wonderfully appropriate name for this superb jewel of the jungle. In The Netherlands, this snake is known as the 'dogshead boa' because of the shape of the head. The scientific name, *Corallus caninus*, refers to the size of the canine teeth, which

's avonds thuis in het terrarium heb geplaatst. Vervolgens ben ik tot 03:00 uur opgebleven om stilliggend op de bank te kijken hoe ze de bak verkenden en wat ze allemaal deden. Het zijn prachtige slangen, maar wildvangdieren hebben de reputatie om binnen een jaar ziek te worden en dood te gaan. Zo niet, dan zijn en blijven het stresskippen die bij de minste of geringste verstoring weer problemen geven. Dit is dus een goede reden om voor nakweek te kiezen. Helaas is het aanbod hiervan beperkt en is nakweek vaak net zo duur of nog duurder dan volwassen wildvangdieren.

In de natuur

Net als alle andere soorten *Corallus* is ook dit een boombewoner, die slechts zelden op de bodem komt. Ze hebben een perfecte camouflage, groen met witte vlekken. Alsof je omhoog naar de top van de boom kijkt: je ziet bladeren met daar tussendoor zonlicht. Daarbij komt ook nog dat ze overdag bewegingloos op hun tak blijven liggen en zo als het ware in het niets verdwijnen. In de natuur eten ze alles wat voorbijkomt: kleine zoogdieren, hagedissen en vogels. Hun reflexen zijn dusdanig, dat ze in staat zijn een voorbijvliegende vogel uit de lucht te grijpen. Dit is waarschijnlijk ook de reden waarom ze in verhouding tot de andere twee soorten erg lange tanden hebben. Zonder dat zouden ze slechts een bek vol veren hebben en de vogel zou zijn gevlogen. 's Nachts maken ze in het absolute donker gebruik van hun warmtereceptoren, waarmee ze als het ware een infrarood beeld opbouwen van hun prooi en deze perfect kunnen volgen voor zover nodig. Immers, de meeste vogels en hagedissen slapen 's nachts. Veel zoogdieren zijn 's nachts wel actief en hebben vaak aangepast gezichtsvermogen om in het donker te kunnen zien. Neem van mij aan: donker is echt donker, op vijf centimeter afstand kun je je eigen hand niet eens zien. Met erg veel geluk kun je een *Corallus caninus* treffen die enkele meters boven de grond met zijn kop naar beneden in jachthouding hangt. Voedsel dat voorbijkomt, wordt in een flits van de grond getild en direct in een perfecte spiraal gewikkeld en gedood.

are amongst the largest in the world for a non-venomous snake. Emerald treeboas are the ultimate aim of many snake keepers. I am no exception! I can still remember the first time I held these animals in my hands, and then placed them into the terrarium that night. I lay quietly on the couch until 3:00 in the morning, watching them explore the cage and get settled in. They are wonderful snakes, but those caught in the wild have a reputation for becoming sick and dying within a year of being imported. They are sensitive to the smallest disturbance and stress, which can easily cause them problems. Captive bred animals are generally considered to be less sensitive and more suited to captivity. Unfortunately, the supply of captive bred babies is limited, and prices for them are often greater than for adult wildcaught animals.

In nature

Just like all other species within the genus *Corallus* these are primarily tree dwellers, only rarely coming down to the floor. They have perfect camouflage, being green with white spots or bars. If you are fortunate enough to be able to search for these snakes in the wild you will look up into the trees but only see them with difficulty. They are hardly recognisable between the green of the leaves and the spots of light where the sun shines through. They coil motionless on branches all day, seeming to disappear. In the wild they will eat anything which passes them by, including small mammals, lizards and birds. Their reflexes are sufficiently fast to allow them to catch birds in flight! Their extremely long teeth in comparison to the other species of *Corallus* may help with this. Without these teeth they would have a mouth full of feathers and the bird would fly away. At night, when it is totally dark, they use their heat receptors to build an infra-red picture of their prey to track and capture it. Believe me, it really is very dark. It is difficult to see your hand just 5 cm away! Although most birds and lizards sleep at night, many mammals do not, and are adapted to live in the dark. In the wild you may see, with luck, an Emerald treeboa hanging some meters above the ground with its head down in the hunting position. Any food

Figuur 9. Corallus hortulana, juveniel. / Figure 9. Corallus hortulana, juvenile. Foto/Photo Frits Mullenders.

Terrarium

Mijn dieren zitten in een hoekbak van 70 x 70 x 100 cm (L x B x H) bij het raam in de huiskamer en staan dus onder invloed van daglicht. Als 's avonds de ondergaande zon op het lichaam van de slangen schijnt, zijn alle kleuren van de regenboog te zien, echt fantastisch! Aan beide zijden van dit terrarium bevinden zich draaideuren, zodat het terrarium van twee kanten toegankelijk is en de dieren niet onnodig gestoord hoeven te worden. Het zijn toch al stresskippen van de bovenste plank. Het is dus niet raadzaam de dieren te huisvesten in een drukke huiskamer, of een plaats waar veel bewegingen zijn. Op de bodem ligt strooiturf; dit heeft als voordeel dat het vocht opneemt en geleidelijk weer afgeeft. Je kunt hier de luchtvochtigheid enigszins mee beïnvloeden. Ontlasting verspreidt zich niet over heel de bodem en blijft op één plaats en is dus eenvoudig te verwijderen met een schepje. Turf is een zuur materiaal dat de bacteriegroei in de bo-

which passes by will be lifted off the ground in a flash, the snake will immediately throw a few coils around it and kill and eat the prey item.

Terrarium

Our animals live in an angled terrarium which is 70 x 70 x 100cm (L x B x H). It is near the window in the living room and receives natural daylight. When the setting sun shines directly into the terrarium you can see colours of the rainbow on the snake's bodies. It is a fantastic sight. There are doors on both sides of the terrarium to give easy accessibility without unnecessarily disturbing the animals. It is not advisable to keep these snakes in a busy living room or anywhere which has lots of movement. The substrate in the terrarium is peat. This has the advantage that it holds moisture, releasing it slowly to increase humidity. The use of peat also makes it easy to remove any faeces or urates with a small scoop. Peat is an acidic material, and slightly slows down the growth of

Figuur 10. Corallus hortulana, vrouw, drachtig. / Figure 10. Corallus hortulanus, female, gravid. Foto/Photo Frits Mullenders.

dem enigszins afremt. Dit is dus geen excuus om ontlasting weken te laten liggen. Hygiëne is belangrijk en in het belang van de dieren. Dikke stammen van de krulhazelaar (*Corylus avellana*) gebruiken de dieren om te klimmen, te rusten en te slapen. De dikte van deze stammen moet zijn afgestemd op de doorsnede van de dieren, want te dun is niet prettig voor ze. Boven in de bak hangt een plasticplant, zodat de dieren zich kunnen verschuilen als ze daar behoefte aan hebben.

Temperatuur en luchtvochtigheid

De temperatuur wordt geregeld met twee groene warmtematten van het merk Acculux en een reflectorlamp van 25 watt. De warmtematten staan permanent aan en de reflectorlamp wordt via een schakelklok geregeld. De matten hebben elk een ander wattage, zodat afhankelijk van de kamertemperatuur en het seizoen de juiste temperatuur bereikt kan worden. De reflectorlamp zorgt voor licht

bacteria on the cage floor. This is, however, not an excuse for delaying the removal of faeces. Hygiene should always be maintained and is in the best interest of your animals. We use thick branches of a twisted hazel (*Corylus avellana*) in the cage. The snakes climb, rest and sleep in these. he diameter of the branches must be the same as the diameter of the snake. Too thin will be unpleasant for the snakes. We also have artificial plants in the terrarium, bought on the Internet. The animals will use these to hide in if they feel they need to. Water is offered in stone bowls of approximately 20 cm diameter and 5 cm deep. The snakes can sometimes be seen drinking droplets from the branches or the artificial plants.

Temperature and humidity

The temperature is regulated using 2 green heat mats made by Thermolux, and a 25-watt reflector lamp. The heat mats are on permanently, and the reflector lamp is controlled by

en een extra warme plaats, die de dieren naar believen kunnen gebruiken. De dagtemperatuur varieert van vijfentwintig tot dertig graden en de nachttemperatuur van vijftien tot twintig graden. Met behulp van een ultrasoon luchtbevochtiger en een schakelklok wordt de luchtvochtigheid geregeld. Ik heb bewust gekozen om de luchtvochtigheid niet te regelen met een hygrometer, omdat je dan constant dezelfde luchtvochtigheid hebt. Dit is onnatuurlijk. Deze dieren leven hoog in de boomtoppen waar de luchtvochtigheid extreem kan variëren onder invloed van wind, zon, regen, dag- en nachttemperaturen. De luchtbevochtiger vult het terrarium gedurende een half uur met een dikke mist die overal op neerslaat en er heerst een luchtvochtigheid van bijna 100% die geleidelijk weer terugzakt naar ongeveer 65%. Als de dieren om wat voor reden dan ook slecht vervellen, dan zet ik de luchtbevochtiger 24 uur aan. Meestal is het probleem dan opgelost. Is dit niet het geval, dan kun je ze ook in een klein bakje met lauw water hangen op een stok, let wel op de temperatuur. Deze methode heeft niet mijn voorkeur, daar deze dieren nogal stressgevoelig zijn.

Voeding

Eten krijgen ze maximaal eenmaal per drie weken, of eenmaal per maand en bestaat uit muizen, ratten, hamsters of andere kleine knaagdieren. In de natuur eten ze ook vogels, hagedissen en amfibieën. Ze zijn in staat om een vogel uit de lucht te plukken. Deze prooien zijn licht verteerbaar en bevatten ook andere stoffen; misschien moeten wij deze ook eens voeren. Voer niet te groot, want je loopt het risico dat ze gaan braken; ze zijn hier toch al gevoelig voor. Zorg voor een goede temperatuur, zodat de prooi niet gaat rotten vóór ze deze kunnen verteren. Ook een goede luchtvochtigheid kan hier een positieve bijdrage aan leveren. Voer niet te vaak, hoewel het natuurlijk prettig is als ze goed eten. Bij de meeste liefhebbers krijgen de dieren vaak meer en gezonde prooien, terwijl ze in de natuur zieke en oude prooien vangen die van mindere kwaliteit zijn. Ook moeten ze in het wild hiervoor meer inspanningen leveren, ter-

a time switch. The mats are each of a different wattage so the correct temperature can be achieved dependant on room conditions and the time of year. The reflector lamp ensures a hot basking spot, which the animals use as they wish. The daytime temperature varies from 25 to 30°C, and the nighttime temperature from 15 to 20°C. The humidity is regulated using an ultra-sonic humidifier and a time switch. The humidifier fills the terrarium during a half hour period with a thick fog. This gives almost 100% humidity, which will then gradually drop to about 65%. I have consciously chosen not to regulate the humidity automatically, using a hygrometer, as this would give a constant level of humidity. These snakes live high in the treetops, where humidity can show extreme variation due to the influence of wind, sun, rain, day and night temperatures. If the animals do not shed properly for some reason, then we leave the humidifier on for 24 hours. This generally solves the problem. If the animal has still not shed you can put it in a plastic container with a branch to coil over, and with lukewarm water in the bottom. Make sure you get the temperature of the water right, though!

Feeding

We feed these animals every 3 weeks to a month on mice, rats, hamsters or other small rodents. In nature they will also eat birds, lizards and amphibians. These are easier to digest than mammals, so perhaps we should also be using these occasionally. Do not feed prey which is too large, or there is a chance the snakes will regurgitate. These snakes are well known for suffering from regurgitation syndrome, which is extremely difficult to reverse once started and can prove fatal. Correct temperatures are very important to allow the snake to digest the prey before it rots in its stomach. Correct humidity is also an important aid to digestion. Do not feed too frequently. Many snake lovers are tempted to feed their animals more often than once every 3-4 weeks, and will, of course, feed healthy prey animals. In the wild, however, food will consist of old and sick animals of inferior quality. Also, in the wild more effort must be put in to catch their food, whereas in captivity

Figuur 11. Kop van Corallus caninus. / Figure 11. Head of Corallus caninus. Foto/Photo Frits Mullenders.

wijl ze het eten in gevangenschap aangereikt krijgen. Ze bijten met hun lange tanden zeer snel en stevig in hun prooi en doden deze met een perfecte wurggreep. Vaak wordt de dode prooi met een lus van het lichaam als in een lift omhooggetrokken, waarna van onder vandaan de prooi wordt ingeslikt. Water wordt ze in geglazuurde stenen schalen van ongeveer twintig centimeter doorsnee aangeboden met een diepte van ongeveer vijf centimeter. Soms zie je ze mist van het hout of de plasticplanten drinken.

Kweken
Met deze soort heb ik geen kweekervaring en hierover kan ik dus geen informatie verstrekken.

Mijn ervaringen met *Corallus hortulana*
Ik zeg altijd: 'Die mannen hebben toverballen.' it is simply given to them. When feeding they will bite hard with their long teeth, very quickly securing their prey in a few coils until it is dead. They will then lift it high using a loop of their body and swallow from below.

Breeding
I have no breeding experience with this species and can therefore not provide any information about it.

My experiences with *Corallus hortulana*
I always say: 'Those men have magic balls'. With *Corallus hortulana*, unlike other *Corallus* species, babies can be born in a whole range of colours. These colours can be entirely different from the parents, so there is no way of predicting the colours of the babies. This species is truly polychrome, or multicoloured, in nature. The various colours do not come from attempts to breed 'designer' animals. Babies can be yellow, orange, red, light brown, black, dark brown or mixtures of these, all in one litter. Until you see the babies you won't be able to predict what is going to be born. Some fancy morphs, such as 'Red Hot' and 'Tiger' are now being sold at high prices, but it is not yet certain whether they will breed true. These are fascinating and splendid animals, which are a good introduction to keeping snakes from the *Corallus* genus, as they are relatively hardy and undemanding in their requirements. Yes, they do like to bite! In fact, the animals we have are extremely reliable, they nearly always bite! Other keepers of this species have reported that their animals are not so keen to bite. Perhaps they handle them more often.

In nature
This is a primarily arboreal snake, although it will often spend the day coiled up on the ground in a safe hiding place. Although it is present in high numbers in the wild, it is always difficult to find. Its distribution area is the Amazon; Guyana, Surinam, Venezuela, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia and Brazil. There are also some island races in the Caribbean, which can have unique patterning. They range from sea level up to 3.000 meters altitude and occur

Waarom niet die vrouwen? Och, zeg het maar! Je kunt allerlei kleuren kweken die anders zijn dan de volwassen dieren, maar garantie krijg je niet. Deze soort is polymorf, oftewel veelkleurig van nature, zoals geel, oranje, rood, licht bruin, donkerbruin of een mix hiervan. Dus geen onenigheid over strepen, albino's, missing dit en/of dat, Candycane, enz. Het zijn prachtige dieren die beter geschikt zijn om met dit geslacht te beginnen dan de andere twee soorten. Oké, ze zijn wat bijtachtig, maar hun kleuren en karakter maken dit ruimschoots goed. Mijn dieren zijn uiterst betrouwbaar: ze bijten vrijwel altijd. Andere liefhebbers hebben hier minder last van, ze hanteren hun dieren waarschijnlijk vaker.

In de natuur

Ook dit is een echte boombewoner die in zijn verspreidingsgebied talrijk voorkomt. Er een paar vinden, is echter moeilijk. Het verspreidingsgebied is de Amazone in de Guyana's, Suriname, Venezuela, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia en Brazilië. Ook komen ze voor op enkele eilanden in het Caraïbisch gebied. Dit gaat van zeeniveau tot drieduizend meter hoogte. Binnen dit gebied komen veel soorten biotopen voor. Hierdoor zijn de dieren minder veeleisend dan de andere twee soorten. Je kunt ze vinden in het oerwoud, maar ook in tuinen en alles wat ertussen ligt, variërend van plantages tot bomen aan de rivieroever. Ze zijn vooral in de schemer en het begin van de nacht actief, waarbij ze gebruik maken van hun warmtereceptoren. Ook deze soort heeft voor een goede gezondheid een redelijke luchtvochtigheid nodig.

Terrarium

De dieren zijn bij mij apart gehuisvest in terraria, wel zo prettig als je ze moet hanteren om wat voor reden dan ook. Ze kunnen een lengte bereiken van bijna twee meter, dan heb je wel een erg fors dier. Meestal zijn ze rond de 1,60 meter. Ook hier wordt weer gebruik gemaakt van turfstrooisel op de bodem met alle voordelen vandien. Als takken gebruik ik PVC-buizen van veertig millimeter doorsnee. Die worden met behulp van T-stukken tot rek-

Figuur 12. Corallus annulatus, dagkleur. / Figuur 12. Corallus annulatus, day colour. Foto/Photo Frits Mullenders.

Figuur 13. Corallus annulatus, nachtkleur. / Figuur 13. Corallus annulatus, night colour. Foto/Photo Frits Mullenders.

in many different biotopes. They can be found in jungles, gardens, plantations and near rivers. Their adaptability to a range of conditions is what helps them settle into captivity so well. They are particularly active at twilight and the early part of the night, when they make use of their heat sensing pits to find food animals.

Terrarium

Our animals are housed separately, which helps if you need to handle them for any reason. They can reach a length of almost 2 meters, by which time they are very strong snakes. The most usual length is about 1 metre and 60 cm. We use peat as the substrate, with all

ken verbouwd. Let op, doe op het einde een dop, want anders kruipen de dieren in de buizen met alle ellende en risico's die je kunt bedenken. Beschadigingen en dode dieren kunnen het gevolg zijn! De rekken zijn niet verlijmd, zodat ze eenvoudig kunnen worden gedemonteerd om ze te reinigen. Dit doe ik in een vat van dertig liter met heet water en chloor, waarna alles wordt afgespoeld met schoon water. Drogen doe ik niet, dit gebeurt in het terrarium en verhoogt tevens de luchtvochtigheid. Ook hier weer geglazuurde stenen schalen als drinkbak. Ik gebruik voor alle bakken hetzelfde type en maat, zodat je alles kunt stapelen, wat veel tijd scheelt. Deze dieren staan ook in mijn slangenkamer en zijn dus onderhevig aan de daar geldende temperatuur en omstandigheden. Ze zijn minder gevoelig voor schommelingen in de temperatuur en zijn eenvoudiger in de verzorging, kortom minder eisend. Toch mag je de verzorging van deze dieren niet onderschatten. Een te lage temperatuur kan tot gevolg hebben dat ze niet willen eten of hun prooi slecht of niet kunnen verteren. Een te lage luchtvochtigheid geeft problemen bij de vervelling. Dit is te verhelpen door ze in een bakje met een laagje water niet dikker dan het lichaam te zetten of in nat zaagsel. Na 24 uur zijn ze dan meestal alsnog verveld. Let op dat ook de oogkappen zijn verveld. Je kunt dit eenvoudig controleren in de afgeworpen vervelling.

Voeding

Deze soort is over het algemeen niet moeilijk met eten, ze pakken alles wat beweegt en warmte afgeeft. Ze hebben een voorkeur, net als de andere soorten, voor levend voer. Ze hebben een enorme bek waar vrij veel in past, een volwassen rat is voor een volgroeide slang geen probleem. Met een dergelijke maaltijd kunnen ze makkelijk een maand, zo niet langer vooruit. Zorg wel voor water, want dit vergemakkelijkt de vertering. Soms kun je een haarbal aantreffen in het terrarium. Dit is een langwerpig geheel van haren die ze niet verteerd hebben. Is het een gedeeltelijk verteerde prooi, dan is er iets anders aan de hand, dit ruik je direct. Dit kan het gevolg zijn van een

the advantages we have described in the section on *Corallus caninus*. For perches for the animals, we use PVC tubes of 40 mm diameter, put together with 'T' pieces to make a frame. Make sure you cap the ends of the tubes off to prevent the snakes crawling into the tubes and causing all sorts of problems. Damaged or dead animals can be the consequence of uncapped tubes. The frame is not glued together, so dismantling it for cleaning is easy. We use 30 litre buckets with hot water and chlorine to sterilise the tubes, then wash them well with clean water afterwards. We do not dry the tubes as this happens in the terrarium and helps to increase the humidity. Water for drinking must also be provided. We use glazed pottery bowls. Our *Corallus hortulanus* also live in our snake room, so are subject to the same fluctuating temperatures as the other snakes. They are, however, less sensitive to variations in temperature and humidity, so are easier to keep. Don't let the temperature drop too low, though, or they will have difficulty digesting their food before it rots in their stomach. They may also need elevated humidity when they are coming up to a shed. If they do not shed properly, they can be put into a high humidity box to help them shedding off the old skin. The box should have warm water or wet sawdust in it, and not be any deeper than the animal is thick. The snake should be kept in the box for 24 hours, during which time they should shed. Check that the eye caps have been shed by looking at the sloughed skin.

Feeding

This species is generally not difficult to feed. They will catch anything which is warm and moves! Like other species within this genus, they may show a preference for live food. They have an enormous gape so a semi-adult rat will easily be taken by a fully grown snake. Unlike emerald treeboas they do not suffer problems with regurgitation syndrome, so large food items can be offered. Once they have fed it is important to keep the temperature and humidity right to allow them to digest the food. Occasionally you may find an elongated hairball in the cage. This is undigested fur, not regurgi-

maagdarmontsteking of van flagellaten. Raadpleeg de dierenarts in dat geval.

Kweken

Om te kweken, plaats ik de vrouwen in februari bij de mannen, nadat ze een paar maanden enkele graden afgekoeld zijn. Na een week wordt de vrouw bij een andere man gezet, zodat deze man de lucht van zijn voorganger ruikt, wat hem zal stimuleren om met haar te paren. Dit herhaal ik enkele malen. Dit is geen garantie voor nakweek, maar verhoogt wel de kansen. Over het algemeen is het met deze soort niet moeilijk om te kweken. Na een draagtijd van ongeveer zeven maanden worden de jongen geboren. Hierbij kun je ook dode jongen of onbevruchte eieren aantreffen. Houd de moeder in de gaten en controleer na enkele dagen of alle jongen eruit zijn door de buik te bevoelen met je vingertoppen. Het onverwacht vinden van jonge dieren in het terrarium is de beloning voor de juiste verzorging. Je kunt bruine diertjes hebben, maar ook allerlei andere kleurtjes. De laatste zijn bij liefhebbers het populairst en zijn ook iets duurder. Prijzen zijn vanaf 75 euro tot wel 200 euro voor een extreem mooi diertje. Het aan het eten krijgen van de jongen is het grootste probleem. Je zult hierbij vindingrijk moeten zijn en alles moeten uitproberen. Dood of levend voer, muis, hamster of ratje, jonge dwergkwartel of hagedis, zeg het maar. Als ze eenmaal een keer of drie hebben gegeten, eten ze verder zonder problemen. Neem van mij aan, dan heb je de neiging om de mooiste zelf te houden.

tated food. If the snake does vomit partially digested prey, you will smell it immediately. This is a sign of a potentially serious problem, such as flagellates or an intestinal infection. Consult your vet immediately.

Breeding

For a few months during winter, we cool the terrariums down some degrees. In February, we put the female into the male's cage. After a week the female is moved another male. This second male is able to detect the scent of the first male, stimulating him to mate. We repeat this several times. Although this does not guarantee a successful mating, it increases the chances. Generally, though, this species is not difficult to breed. After a gestation period of about 7 months the female gives birth to live young, although dead babies and slugs (infertile eggs) can also be produced. Check the mother after several days to make sure all the babies have been born. You can do this by feeling her abdomen with the tip of your finger. Finding live babies in the terrarium is the reward for providing the correct care. Coloured babies are the most popular and the most expensive, but you won't know what you are going to get until they are born. Prices range from 75 to 200 Euros, depending on how the babies look. Getting the babies to feed can sometimes be problematic, so everything possible should be tried. Mice, hamsters or rats of the appropriate size should be tried, as should dwarf quail and lizards. Food should be tried both live and dead. Once the babies have fed three times, they should no longer be a problem and take everything you offer them. Once you have started breeding *Corallus hortulana* you will then want to keep the best-looking babies for yourself to build into a beautiful collection.

Translation into English Guy Pettigrew
English corrections by Richard de Jong

Geraadpleegde literatuur / References

- Beynon, P.H.; Cooper, J.E. and Lawton, M.P.C. 1994. *Manual of Reptiles*. British Small Animal Veterinary Association. Ames, Iowa, U.S.A. 228 pp.
- Chiras, S., 1998. Identification and Husbandry of Amazon Basin Emerald Tree Boas. *Reptiles Magazine*, March 1998. www.kingsnake.com/emeralds
- Coborn, John, 1991. *The atlas of Snakes of the World*. T.F.H. Publications Inc. 591 pp.
- Güney, O., 1995. Captive Care and Breeding of the Emerald Tree Boa *Corallus caninus*. *Vivarium* (Lakeside), 73: 18-20, 22-23.
- Henderson, R.W., 1997. A Taxonomic Review of the *Corallus hortulanus* Complex of Neotropical Tree Boa. *Caribbean Journal of Science* 1997, 33 (3-4): 198-221. www.researchgate.net/publication/288657152_A_taxonomic_review_of_the_Corallus_hortulanus_complex_of_neotropical_tree_boas
- Henderson, R.W.; Höggren, M.; Lamar, W.W. and Porras, L.W. 2001. Distribution and variation in the treeboa *Corallus annulatus* (Serpentes: Boidae). *Studies on the Neotropical Fauna and Environment*, 36 (1): 39-47.
- Henderson, R.W., Pauers, M.J. Colston, T.J., 2013. On the congruence of morphology, trophic ecology, and phylogeny in Neotropical treeboas (Squamata: Boidae: *Corallus*). *Biological Journal of the Linnean Society*, 109(2): 466–475. academic.oup.com/biolinnean/article/109/2/-466/2415876
- Hilst, J. v.d., 1999(?). Het houden en verzorgen van de Surinaamse hondskopboa. *Het Terrarium* 17(4):13.
- Mortimer, G. Captive Care and Reproduction of *Corallus enydris enydris* and *C. e. cookii*. *The Reptilian Magazine*.
- Riel, C.A.P. van, 1987. Kweekresultaten: *Corallus caninus* – Hondskopboa. *Litteratura Serpentium* 7(3): 111. / 'Breeding results: *Corallus caninus*'. *Litteratura Serpentium* 7(2): 92.
- Ross, R.A. and Marzec, G. 1990. *The Reproductive husbandry of pythons and boas*. Institute for Herpetological Research, Stanford. 270 pp.
- Spataro, M. 1996. Annulated boas *Corallus annulatus* captive reproduction and husbandry. *Vivarium* (Lakeside) 8(1): 24-26, 47.
- Stafford, P.J. and Henderson, R.W. 1996. *Kaleidoscopic Tree Boas: The Genus Corallus of Tropical America*. Krieger, Malabar, Florida. 120 pp.
- Water, Hubert van de, 2015. Het houden en kweken van de Groene Hondskopboa, *Corallus caninus* en *Corallus batesii*. Deel 1 / Keeping and Breeding the emerald tree boa *Corallus caninus* and *Corallus batesii*. Part 1. *Litteratura Serpentium* 35(3): 117-127.
- Wengler, W., 1994. *Riesenschlangen*. Natur und Tier. 160 pp.
- Winstel, A. 1987. Kweken met *Corallus enydris enydris* (de boomboa van de Amazone). *Litteratura Serpentium* 7(6): 288-292. / Breeding the Amazon tree boa (*Corallus enydris enydris*). *Litteratura Serpentium* (English Edition) 7(6): 267-271.